

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2014. gada 9. aprīlī *

Direktīva 2007/64/EK — Maksājumu pakalpojumi — 4. panta 23. punkts — Maksājumu instrumenta jēdziens — Rikojumi pārskaitījumu veikšanai internetbankā un ar maksājuma rīkojumu papīra formātā — 52. panta 3. punkts — Maksājuma saņēmēja tiesības pieprasīt maksātājam maksu par maksājumu instrumenta izmantošanu — Dalībvalstu pilnvaras izdot vispārēju aizliegumu — Līgums starp mobilo sakaru operatoru un privātpersonām

Lieta C-616/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberster Gerichtshof* (Austrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 8. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 30. novembrī, tiesvedībā

T-Mobile Austria GmbH

pret

Verein für Konsumenteninformation.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], A. Ross [*A. Rosas*], D. Švābi [*D. Šváby*] un K. Vajda [*C. Vajda*] (referents),

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 11. septembrī tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *T-Mobile Austria GmbH* vārdā – *A. Egger, Rechtsanwalt*,
- *Verein für Konsumenteninformation* vārdā – *S. Langer, Rechtsanwalt*,
- Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer* un *P. Cede*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Möller*, kā arī *J. Kemper*, pārstāvji,
- Francijas valdības vārdā – *G. de Bergues* un *N. Rouam*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Varone, avvocato dello Stato*,
— Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes* un *L. Bigotte Chorão*, pārstāvji,
— Eiropas Komisijas vārdā – *K.-P. Wojcik*, *J. Rius* un *M. Noll-Ehlers*, kā arī *C. Vrignon*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2013. gada 24. oktobrī tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Direktīvas 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK (OV L 319, 1. lpp.), 52. panta 3. punktu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Verein für Konsumenteninformation* (Patērētāju informācijas apvienība, turpmāk tekstā – “*Verein*”) un *T-Mobile Austria GmbH* (turpmāk tekstā – “*T-Mobile Austria*”) saistībā ar šīs otrās minētās tarifu praksi, kas izpaužas kā papildu maksas pieprasīšana saviem klientiem gadījumos, kad maksājums tiek veikts ar pārskaitījumu internetbankā vai ar maksājuma rīkojumu papīra formātā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2007/64 I sadaļā “Priekšmets, joma un definīcijas” 1. pantā ar nosaukumu “Priekšmets” ir noteikts:

“1. Ar šo direktīvu paredz noteikumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstis izšķir šādas sešas maksājumu pakalpojumu sniedzēju kategorijas:

[..]

2. Šajā direktīvā arī paredzēti noteikumi par nosacījumu pārskatāmību un informēšanas prasībām attiecībā uz maksājumu pakalpojumiem, kā arī attiecīgām maksājumu pakalpojumu lietotāju un maksājumu pakalpojumu sniedzēju tiesībām un pienākumiem saistībā ar maksājumu pakalpojumu sniegšanu profesionālās darbības vai uzņēmējdarbības veidā.”

- 4 Šīs direktīvas 4. pantā ar nosaukumu “Definīcijas” ir paredzēts:

“Šajā direktīvā:

[..]

- 3) “maksājumu pakalpojumi” ir viena no pielikumā minētajām uzņēmējdarbībām;

[..]

- 7) “maksātājs” ir tāda fiziska vai juridiska persona, kura ir maksājumu konta turētājs un kura atļauj veikt maksājuma uzdevumu no šā maksājumu konta, vai gadījumā, ja nav maksājumu konta, tad fiziska vai juridiska persona, kas dod rīkojumu par maksājumu darījumu;
- 8) “maksājuma saņēmējs” ir fiziska vai juridiska persona, kas ir pārskaitāmo naudas līdzekļu iecerētais saņēmējs;
- 9) “maksājumu pakalpojumu sniedzējs” ir 1. panta 1. punktā minētās iestādes, kā arī juridiskas un fiziskas personas, uz kurām attiecas 26. pantā noteiktais atbrīvojums;
- 10) “maksājumu pakalpojumu lietotājs” ir fiziska vai juridiska persona, kas izmanto maksājuma pakalpojumu kā maksātājs vai maksājuma saņēmējs, vai gan kā maksātājs, gan kā maksājuma saņēmējs;

[..]

- 16) “maksājuma uzdevums” ir maksātāja vai maksājuma saņēmēja rīkojums savam maksājumu pakalpojumu sniedzējam, ar kuru pieprasa izpildīt maksājuma darījumu;

[..]

- 19) “autentificēšana” ir procedūra, kas dod iespēju maksājumu pakalpojumu sniedzējam pārbaudīt konkrēta maksājumu instrumenta pielietojumu, arī tā personalizētos drošības elementus;

[..]

- 23) “maksājumu instruments” ir jebkāda(-as) individuāla(-as) ierīce(-es) un/vai procedūru kopums, par ko maksājumu pakalpojumu lietotājs un maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir vienojušies un ko maksājumu pakalpojumu lietotājs izmanto, lai ierosinātu maksājuma uzdevumu;

[..].”

- 5) Direktīvas IV sadaļā ar nosaukumu “Tiesības un pienākumi saistībā ar maksājumu pakalpojumu sniegšanu un izmantošanu” 52. panta, kura nosaukums ir “Piemērojamās maksas”, 3. punktā ir noteikts:

“Maksājumu pakalpojumu sniedzējs neliedz maksājuma saņēmējam pieprasīt no maksātāja maksu vai piedāvāt samazinājumu konkrētā maksājumu instrumenta izmantošanai. Tomēr dalībvalstis var aizliegt vai ierobežot maksas pieprasīšanu, ņemot vērā vajadzību veicināt konkurenci un efektīvu maksājumu instrumentu izmantošanu.”

- 6) Direktīvas 2007/64 preambulas 42. apsvēruma, kas attiecas uz šīs direktīvas 52. panta 3. punkta piemērojamību, redakcija ir šāda:

”Lai sekmētu pārskatāmību un konkurenci, maksājumu pakalpojumu sniedzējam nebūtu jākavē maksājuma saņēmēju pieprasīt maksu no maksātāja par noteikta maksājumu instrumenta lietošanu. Lai gan maksājuma saņēmējam vajadzētu būt iespējai pieprasīt papildu samaksu par konkrēta maksājumu instrumenta izmantošanu, dalībvalstis var pieņemt lēmumu, ar ko tās šādu praksi aizliedz vai ierobežo, ja tās uzskata, ka tādējādi varētu izvairīties no ļaunprātīgi noteiktām cenām vai no tādu cenu noteikšanas, kas, ņemot vērā vajadzību veicināt konkurenci un efektīvu maksājumu instrumentu izmantošanu, varētu negatīvi ietekmēt konkrēta maksājumu instrumenta izmantošanu.”

- 7 Saskaņā ar Direktīvas 2007/64 53. pantu ar nosaukumu “Atkāpe attiecībā uz maza apjoma maksājumu instrumentiem un elektronisko naudu”:

“1. Tādu maksājumu instrumentu gadījumā, kuri saskaņā ar pamatlīgumu attiecas vienīgi uz atsevišķiem maksājumu darījumiem un kuri nepārsniedz EUR 30 vai kuriem ir vai nu EUR 150 tērēšanas limits, vai kuros uzglabā līdzekļus, kas nepārsniedz EUR 150, maksājumu pakalpojumu sniedzēji jebkurā brīdī var vienoties ar saviem maksājumu pakalpojumu lietotājiem par to, ka:

- a) nepiemēro 56. panta 1. punkta b) apakšpunktu, 57. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktu, kā arī 61. panta 4. un 5. punktu, ja maksājumu instrumentā nav atļauta tā bloķēšana vai paredzēts aizliegums tā turpmākai lietošanai;
- b) nepiemēro 59. un 60. pantu un 61. panta 1. un 2. punktu, ja maksājumu instrumentu izmanto anonīmi vai ja maksājumu pakalpojuma sniedzējs cita, maksājumu instrumentam raksturīga, iemesla dēļ nevar pierādīt, ka tam ir bijusi atļauja veikt maksājumu darījumu;
- c) atkāpjoties no 65. panta 1. punkta, maksājumu pakalpojumu sniedzējam nav jāziņo maksājumu pakalpojumu lietotājam par maksājumu uzdevuma noraidīšanu, ja neveikšana ir skaidra no konteksta;
- d) atkāpjoties no 66. panta, maksātājs nevar atsaukt maksājuma uzdevumu pēc tam, kad maksājuma saņēmējam ir nodots maksājuma uzdevums vai piekrišana veikt maksājuma darījumu maksājuma saņēmējam;
- e) atkāpjoties no 69. un 70. panta, piemēro citus laikposmus.

2. Maksājumu darījumiem valsts robežās dalībvalstis vai to kompetentās iestādes var samazināt vai divkāršot 1. punktā norādītās summas. Tās var palielināt šīs summas līdz EUR 500 priekšapmaksas maksājumu instrumentiem.

3. Šīs direktīvas 60. un 61. pantu piemēro arī attiecībā uz elektronisko naudu Direktīvas 2000/46/EK 1. panta 3. punkta b) apakšpunkta nozīmē, ja vien maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nevar iesaldēt maksājumu kontu vai bloķēt maksājumu instrumentu. Dalībvalstis šo atrunu var ierobežot un attiecināt tikai uz konkrēta lieluma kontiem vai maksājumu instrumentiem.”

Austrijas tiesības

- 8 Saskaņā ar iesniedzējtiesas teikto Austrijas tiesībās Direktīva 2007/64 tika transponēta ar Likumu par maksājumu pakalpojumiem (*Zahlungsdienstegesetz, BGBl. I, 66/2009*; turpmāk tekstā – “*ZaDiG*”), kas stājās spēkā 2009. gada 1. novembrī.
- 9 *ZaDiG* 1. panta ar nosaukumu “Piemērošanas joma” 1. punktā ir noteikts:

“Šis federālais likums paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem Austrijā personas drīkst sniegt komerciāla rakstura maksājumu pakalpojumus (maksājumu pakalpojumu sniedzējs), un tas reglamentē maksājumu pakalpojumu sniedzēju un maksājumu pakalpojumu lietotāju tiesības un pienākumus saistībā ar maksājumu pakalpojumiem, ko sniedz Austrijā dzīvojošs maksājumu pakalpojumu sniedzējs un Austrijā dzīvojoši maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kā arī reglamentē piekļuvi maksājumu sistēmām.”

- 10 *ZaDiG* 27. panta ar nosaukumu “Piemērojamā maksa” 6. punktā ir nodrošināta direktīvas 52. panta 3. punkta transponēšana Austrijas tiesībās. *ZaDiG* 27. panta 6. punktā ir paredzēts:

“Maksājumu pakalpojumu sniedzējs nedrīkst maksājumu saņēmējam liegt piedāvāt maksātājam samazinājumu konkrētā maksājumu instrumenta izmantošanai. Nav pieļaujams, ka maksājuma saņēmējs pieprasa maksu par konkrēta maksājumu instrumenta izmantošanu.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 11 *T-Mobile Austria* ir mobilo telefona sakaru pakalpojumu piedāvātāja Austrijā. Tādēļ tā pastāvīgi slēdz ar patērētājiem līgumus par telekomunikāciju pakalpojumiem, šim nolūkam piemērojot regulāri aktualizētus Vispārējos darījumu nosacījumus. Šo vispārējo darījumu nosacījumu versijā, kas bija spēkā 2009. gada novembrī, ir šāda klauzula:

“23. pants

[..]

1.2. Visi maksājumu darījumu veidi tiek atzīti par tādiem, ar ko klients nokārto savas parādsaistības, tomēr, ja Jūs maksājat par pakalpojumu, dodot rīkojumu par maksājumu papīra formātā, vai veicat maksājumu telefonbankā, mēs pieprasām maksu par maksājuma apstrādi.”

- 12 Piemērojot šo klauzulu, *T-Mobile Austria* papildus pieprasīja EUR 3 mēnesī, ja klients ir pieteicis tarifu “Call Europe” un ja viņš izvēlas veikt maksājumu bez tiešā debeta vai neizmantojot kredītkarti, kas ietver tostarp maksājumus papīra formātā vai maksājumu internetbankā.
- 13 *Verein* vērsās pirmās instances tiesā pamatlietā, prasot, lai *T-Mobile Austria*, pirmkārt, tiktu aizliegts strīdīgo klauzulu ietvert ar tās klientiem noslēgtajos līgumos un, otrkārt, uz to balstīties saistībā ar spēkā esošajiem līgumiem. Savas prasības atbalstam *Verein* norāda, ka tā pati klauzula esot pretrunā saistošajiem *ZaDiG* 27. panta 6. punkta otrā teikuma noteikumiem.
- 14 *T-Mobile Austria* prasīja prasību noraidīt, vispirms norādot, ka uz to neattiecoties Direktīvas 2007/64 un *ZaDiG* piemērošanas joma, jo tā arī neesot maksājumu pakalpojumu sniedzēja, bet mobilo sakaru operatore. Tālāk, tā kā uz maksājuma rīkojuma papīra formātā nav personalizētu drošības elementu, tas šīs direktīvas 4. panta 23. punkta izpratnē nav “maksājumu instruments”. Visbeidzot, direktīvas 52. panta 3. punkta transponēšana *ZaDiG* 27. panta 6. punkta otrajā teikumā neesot saderīga ar to pašu direktīvu, jo Austrijas likumdevējs minētajā 52. panta 3. punktā minēto iemeslu dēļ nav pamatojis aizliegumu piemērot maksu par attiecīgajiem maksājumu instrumentiem.
- 15 Pirmās instances tiesa *Verein* prasību pilnībā apmierināja. Šis spriedums tika apstiprināts arī apelācijas instancē. Apelācijas instances tiesa uzskatīja, ka maksājuma rīkojums papīra formātā nav maksājumu instruments Direktīvas 2007/64 4. panta 23. punkta izpratnē. Tomēr, tā kā šīs direktīvas 52. panta 3. punktā nav paredzēta pilnīga attiecīgā tiesiskā regulējuma saskaņošana, valsts likumdevējs varot izvēlēties paredzēt vispārēju aizliegumu piemērot papildu maksu, tāpat kā tas noteikts *ZaDiG* 27. panta 6. punktā, gan par maksājumu instrumentiem minētās direktīvas izpratnē, gan citiem maksājumu veidiem – kā maksājuma rīkojums papīra formātā. Turklāt šis aizliegums atbilstot tās pašas direktīvas 52. panta 3. punkta otrā teikumā minētajam mērķim veicināt konkurenci un efektīvu maksājumu instrumentu izmantošanu.
- 16 *T-Mobile Austria* par šo lēmumu iesniedzējtiesā iesniedza kasācijas sūdzību “Revision”. Pēdējā minētā, kuras nolēmumus iekšējās tiesībās nevar pārsūdzēt, konstatēja, ka pamatlietā radušos jautājumu izskaidrošanai ir vajadzīga Direktīvas 2007/64 tiesību normu interpretācija.

- 17 Šādos apstākļos *Oberster Gerichtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīvas [2007/64] 52. panta 3. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tas ir jāpiemēro arī attiecībā uz līgumattiecībām starp mobilā tīkla operatoru kā maksājuma saņēmēju un tā privātajiem klientiem (patērētājiem) kā maksātājiem?
  - 2) Vai maksātāja pašrocīgi parakstīts maksājuma rikojums papīra formātā, respektīvi, ar šo rikojumu uzsāktā procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai, kā arī līgumā paredzētā rikojumu došanas procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai internetbankā (telefonbankā) ir uzskatāmi par “maksājumu instrumentiem” Direktīvas [2007/64] 4. panta 23. punkta un 52. panta 3. punkta izpratnē?
  - 3) Vai Direktīvas [2007/64] 52. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka ar to netiek pieļauts piemērot valsts tiesību normu, kurā maksājuma saņēmējam ir paredzēts vispārīgs, it īpaši dažādu maksājumu instrumentu kontekstā nediferencēts, aizliegums pieprasīt maksu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 18 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2007/64 52. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir jāpiemēro attiecībā uz līgumattiecībām starp mobilā tīkla operatoru kā maksājuma saņēmēju un tā privātajiem klientiem kā maksātājiem.

Par pieņemamību

- 19 Vispirms *Verein* izvirzīja iebildi par nepieņemamību saistībā ar pirmo jautājumu, pamatojot, ka atbilde uz to neesot “vajadzīga” LESD 267. panta izpratnē, lai iesniedzējtiesa varētu iztiesāt pamatlietu.
- 20 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros, kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums. Valsts tiesas iesniegto lūgumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (skat. tostarp spriedumus *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, 39. punkts, *van der Weerd* u.c., no C-222/05 līdz C-225/05 EU:C:2007:318, 22. punkts, kā arī *Betriu Montull*, C-5/12, EU:C:2013:571, 34. punkts).
- 21 Šajā gadījumā – kā to savu secinājumu 21.–23. punktā norādījis ģenerāladvokāts – nav acīmredzams, ka Direktīvas 2007/64 52. panta 3. punkta otrā teikuma interpretācija, ko lūdz iesniedzējtiesa, tai nav vajadzīga, lai izspriestu lietu, ko tā izskata.
- 22 Faktiski pamatlietā *Verein* prasa, lai *T-Mobile Austria* līgumos, kurus tā slēdz ar saviem klientiem, tiktu aizliegta klauzula, kas paredz maksu par maksājuma apstrādi, ja ir izdots rikojums par maksājumu papīra formātā vai maksājumu telefonbankā, un uz šādu klauzulu atsaukties jau spēkā esošajos līgumos. No lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu arī izriet, ka *Verein* ir balstījies uz *ZaDiG* 27. panta 6. punkta otro teikumu, ar kuru iekšējās tiesībās ir transponēts minētās direktīvas 52. panta 3. punkts.
- 23 Tādēļ pirmais jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

- 24 Direktīvas 2007/64 52. panta 3. punkta pirmajā teikumā ir noteikts, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējs nevar liegt maksājuma saņēmējam pieprasīt no maksātāja maksu vai piedāvāt samazinājumu konkrētā maksājumu instrumenta izmantošanai. Šīs direktīvas 52. panta 3. punkta otrajā teikumā tomēr ir pieļauts, ka dalībvalstis var aizliegt vai ierobežot maksas pieprasīšanu, ņemot vērā vajadzību veicināt konkurenci un efektīvu maksājumu instrumentu izmantošanu.
- 25 Šajā ziņā ir jānorāda, ka mobilo sakaru operatoru var kvalificēt kā “maksājuma saņēmēju” Direktīvas 2007/64 4. panta 8. punkta izpratnē, ja tas ir pārskaitāmo naudas līdzekļu iecerētais saņēmējs. Turklāt šo mobilo sakaru operatoru var arī kvalificēt kā “maksātāju” šīs direktīvas 4. panta 7. punkta izpratnē, ja tas atļauj veikt maksājuma uzdevumu no maksājumu konta, kura turētājs tas ir, vai ja tas dod rīkojumu par maksājumu darījumu.
- 26 Taču no paša minētās direktīvas 52. panta 3. punkta, kurā regulētas maksājuma saņēmēja tiesības pieprasīt no maksātāja attiecīgo maksu, formulējuma izriet, ka šī tiesību norma attiecas uz attiecībām starp “maksājuma saņēmēju” un “maksātāju”. No tā izriet, ka minēto tiesību normu piemēro attiecībā uz līgumattiecībām starp mobilā tīkla operatoru kā maksājuma saņēmēju un tā privāto klientu kā maksātāju, kā to norāda *Verein*, Austrijas, Vācijas, Francijas, Itālijas un Portugāles valdības, kā arī Komisija.
- 27 Turklāt – kā to savu secinājumu 32. punktā norādījis ģenerāladvokāts – ar Direktīvas 2007/64 52. panta 3. punkta otro teikumu dalībvalstīm piešķirtās pilnvaras tiktu liegtas, ja to nevarētu piemērot līgumiskajām attiecībām starp “maksājuma saņēmēju” un “maksātāju”.
- 28 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2007/64 52. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka to piemēro attiecībā uz līgumattiecībām starp mobilā tīkla operatoru kā maksājuma saņēmēju un tā klientu kā maksātāju.

Par otro jautājumu

- 29 Uzdodama otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2007/64 4. panta 23. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, pirmkārt, maksātāja pašrocīgi parakstīts maksājuma rīkojums papīra formātā un/vai ar šo rīkojumu uzsāktā procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai un, otrkārt, rīkojumu došanas procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai internetbankā (telefonbankā) ir uzskatāmi par maksājumu instrumentiem šīs tiesību normas izpratnē.
- 30 Atbilstoši šīs direktīvas 4. panta 23. punktam maksājumu instruments ir “jebkāda(-as) individuāla(-as) ierīce(-es) un/vai procedūru kopums, par ko maksājumu pakalpojumu lietotājs un maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir vienojušies un ko maksājumu pakalpojumu lietotājs izmanto, lai ierosinātu maksājuma uzdevumu”.
- 31 Vispirms ir jānorāda, ka pastāv atšķirības dažādās šīs tiesību normas valodu versijās, kā to savu secinājumu 36. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts. Protams, visās valodu versijās īpašības vārds “individuāla” raksturo vārdkopu “jebkāda ierīce”. Tajā pašā laikā franču valodas versijā (“tout dispositif personnalisé et/ou ensemble de procédures”), kas saskan ar spāņu, itāļu, ungāru, portugāļu un rumāņu valodas versijām, īpašības vārds “individuāla” neattiecas uz vārdkopu “procedūru kopums”. Savukārt vācu valodas versijā (“jedes personalisierte Instrument und/oder jeden personalisierten Verfahrensablauf”) īpašības vārds “individuāla” raksturo vārdkopu “procedūru kopums”. Angļu valodas versijā (“any personalised device(s) and/or set of procedures”), kas sakrīt tostarp ar dāņu, grieķu, holandiešu, somu un zviedru valodas versijām, teksts ir saprotams abējādi.

- 32 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību normas ir interpretējamās un piemērojamās vienvērtīgi, ņemot vērā visu Savienības valodu versijas. Ja Savienības tiesību teksta dažādu valodu redakcijas atšķiras, attiecīgā norma ir jāinterpretē saistībā ar tā tiesiskā regulējuma vispārējo sistēmu un mērķi, kurā šī norma ietilpst (skat. tostarp spriedumus *Bark*, C-89/12, EU:C:2013:276, 40. punkts, un Komisija/Somija, C-309/11, EU:C:2013:610, 49. punkts).
- 33 Šajā ziņā *Verein*, Austrijas, Vācijas un Francijas valdības, kā arī Komisija pamatoti uzsver, ka, lai maksājuma instrumentu atzītu par individuālu, tam būtu jāļauj maksājumu pakalpojuma sniedzējam pārbaudīt to, ka maksājumu rīkojumu ir devis lietotājs, kurš ir tiesīgs šādi rīkoties.
- 34 Taču – kā to norāda Francijas valdība – Direktīvas 2007/64 53. pantā skaidri minētie maksājumu instrumenti nav individuāli. Tā no šīs direktīvas 53. panta 1. punkta b) apakšpunkta izriet, ka noteiktus maksājumu instrumentus var izmantot anonīmi, kur maksājumu pakalpojumu veicējam nav pienākuma iesniegt pierādījumus par aplūkojamā darījuma autentificēšanu minētās direktīvas 59. pantā minētajā gadījumā.
- 35 No šādu anonīmo maksājumu instrumentu esamības noteikti izriet, ka tās pašas direktīvas 4. panta 23. punktā definēto maksājumu instrumentu jēdziens ir attiecināms uz anonīmu procedūru kopumu, par ko maksājumu pakalpojumu lietotājs un maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir vienojušies un ko maksājumu pakalpojumu lietotājs izmanto, lai ierosinātu maksājuma uzdevumu.
- 36 Tieši šis maksājuma uzdevuma Direktīvas 2007/64 4. panta 23. punkta izpratnē jēdziena definīcijas kontekstā ir jāatbild uz iesniedzējtiesas uzdoto otro jautājumu.
- 37 Pirmkārt, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai maksātāja pašrocīgi parakstīts maksājuma rīkojums papīra formātā un/vai ar šo rīkojumu uzsāktā procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai ir maksājumu instruments.
- 38 Kā to pamatoti uzsvērušas *Verein*, Austrijas, Francijas, Itālijas un Portugāles valdības, kā arī Komisija – rīkojuma došana naudas pārskaitījumu veikšanai uz maksātāja pašrocīgi parakstīta maksājuma rīkojuma papīra formātā pamata ir viss procedūru kopums, par ko maksājumu pakalpojumu lietotājs un maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir vienojušies un ko maksājumu pakalpojumu lietotājs izmanto, lai ierosinātu maksājuma uzdevumu, un tādējādi tā ir maksājuma instruments Direktīvas 2007/64 4. panta 23. punkta otrā minētā gadījuma izpratnē.
- 39 Šajā ziņā no Tiesai iesniegtajiem materiāliem izriet, ka šāda rīkojuma došana naudas pārskaitījumu veikšanai principā nozīmē to, ka maksātājs kredītiestādē iesniedz sava pašrocīgā paraksta paraugu brīdī, kad viņš atver savu norēķinu kontu, ka tas izmanto noteiktus maksājumu uzdevumus papīra formātā un ka tas uz šiem papīra formāta maksājuma uzdevumiem uzliek pašrocīgu parakstu. Attiecīgā kredītiestāde var veikt maksājuma uzdevuma autentificēšanu minētās direktīvas 4. panta 19. punkta izpratnē, salīdzinot uzlikto parakstu uz maksājuma uzdevuma ar maksātāja iepriekš iesniegto paraksta paraugu.
- 40 Otrkārt, iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai rīkojumu došanas procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai internetbankā (telefonbankā) ir uzskatāma par maksājumu instrumentu.
- 41 Kā to norādījušas *Verein*, Austrijas, Vācijas, Francijas, Itālijas un Portugāles valdības, kā arī Komisija – rīkojuma došana naudas pārskaitījumu veikšanai internetbankā (telefonbankā) ir viss procedūru kopums, par ko maksājumu pakalpojumu lietotājs un maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir vienojušies un ko maksājumu pakalpojumu lietotājs izmanto, lai ierosinātu maksājuma uzdevumu, un tādējādi tā ir maksājuma instruments Direktīvas 2007/64 4. panta 23. punkta otrā minētā gadījuma izpratnē.

- 42 Faktiski no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka rikojuma došana pārskaitījumu veikšanai internetbankā (telefonbankā) principā nozīmē to, ka maksātājs ievada dažādus personalizētus kodus – kā pieslēguma identifikators, slepens kods un transakcijas kods, par kuru lietošanu ir noslēgta vienošanās starp kredītiestādi un maksātāju. Šo personalizēto kodu lietošana, ko veic maksātājs, ļauj kredītiestādei veikt maksājuma uzdevuma autentificēšanu minētās direktīvas 4. panta 19. punkta izpratnē.
- 43 Šajos apstākļos nav jāizvērtē, vai ar maksājuma rikojumu papīra formātā uzsāktā procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai, balstoties uz maksātāja pašrocīgu parakstu, vai rikojumu došanas procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai internetbankā (telefonbankā), var tikt uzskatītas par “individuālām ierīcēm” Direktīvas 2007/64 4. panta 23. punkta pirmā minētā gadījuma izpratnē, pieņemot, ka tās ir “procedūru kopums” šīs tiesību normas otrā minētā gadījuma izpratnē.
- 44 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2007/64 4. panta 23. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gan ar maksājuma rikojumu papīra formātā uzsāktā procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai, balstoties uz maksātāja pašrocīgu parakstu, gan rikojumu došanas procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai internetbankā (telefonbankā) var tikt uzskatītas par maksājumu instrumentiem šīs tiesību normas izpratnē.

Par trešo jautājumu

- 45 Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2007/64 52. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to dalībvalstīm tiek piešķirtas pilnvaras maksājumu saņēmējiem vispārīgi aizliegt piemērot maksu par jebkādu maksājumu instrumentu izmantošanu.
- 46 Kā to norādījušas *Verein*, Austrijas, Vācijas, Francijas, Itālijas un Portugāles valdības un Komisija – no šīs direktīvas 52. panta 3. punkta paša teksta izriet, ka dalībvalstīm piešķirtās pilnvaras aizliegt maksājumu saņēmējiem piemērot maksu par maksājumu instrumentu lietošanu var tikt īstenotas attiecībā uz daļu vai visiem to teritorijā izmantotajiem maksājumu instrumentiem. Faktiski ar šīs tiesību normas otro teikumu šīs dalībvalstu pilnvaras netiek ierobežotas līdz aplūkojamā maksājumu instrumenta izmantošanai.
- 47 Turklāt, ja dalībvalstīm ir jāņem vērā vajadzība veicināt konkurenci un efektīvu maksājumu instrumentu izmantošanu, kad tās ierobežo vai aizliedz maksas piemērošanu par maksājumu instrumenta izmantošanu, tām tomēr ir liela novērtējuma brīvība, kas izvērsta, istenojot tām ar minētās direktīvas 52. panta 3. punktu piešķirtās pilnvaras – kā tas tostarp izriet no tās preambulas 42. apsvēruma.
- 48 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2007/64 52. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to dalībvalstīm tiek piešķirtas pilnvaras maksājumu saņēmējiem vispārīgi aizliegt piemērot maksu par jebkādu maksājumu instrumentu izmantošanu, ciktāl valsts tiesiskajā regulējumā kopumā ir ņemta vērā vajadzība veicināt konkurenci un efektīvu maksājumu instrumentu izmantošanu, kas ir jāpārbauda valsts tiesai.

Par sprieduma iedarbības laikā ierobežojumiem

- 49 *T-Mobile Austria* prasa ieviest sprieduma iedarbības laikā ierobežojumus, ja Tiesa nospriestu, ka, pirmkārt, rikojuma par naudas pārskaitījuma veikšanu izdošanas procedūra ir maksājumu instruments Direktīvas 2007/64 4. panta 23. punkta izpratnē un, otrkārt, ka ar šīs direktīvas 52. panta 3. punktu dalībvalstīm ir piešķirtas pilnvaras vispārīgi aizliegt maksājumu saņēmējiem piemērot maksu par maksājumu instrumentu lietošanu.

- 50 Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas sniegtā Savienības tiesību normas interpretācija, pamatojoties uz LESD 267. pantā noteikto kompetenci, izskaidro un precizē šīs tiesību normas jēgu un darbības mērogu, kādā kopš tās spēkā stāšanās brīža tā ir vai bija jāsaprot un jāpiemēro. No tā izriet, ka šādi interpretētas tiesības var tikt piemērotas un tiesai tās ir jāpiemēro pat attiecībā uz tiesiskajām attiecībām, kas radušās vai nodibinātas, pirms pieņemts spriedums par interpretāciju, ja turklāt ir ievēroti nosacījumi, kas ļauj celt prasību piekritīgajā tiesā par strīdu saistībā ar attiecīgās normas piemērošanu (skat. tostarp spriedumu *RWE Vertrieb*, C-92/11, EU:C:2013:180, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 51 Otrkārt, sprieduma iedarbības laikā ierobežošana ir uzskatāma par ārkārtas pasākumu, kas nozīmē, ka pastāv smagu ekonomisku seku risks it īpaši saistībā ar ļoti daudzām tiesiskām attiecībām, kas nodibinātas labā ticībā, pamatojoties uz tiesisko regulējumu, kurš tika uzskatīts par likumīgā spēkā esošu, un izrādījās, ka privātpersonām un valsts iestādēm bija jānosaukties pretēji Savienības tiesībām tādēļ, ka pastāvēja objektīva un būtiska nenoteiktība attiecībā uz Savienības tiesību normu piemērojamību; šo nenoteiktību pat varēja veicināt rīcība no citu dalībvalstu vai Eiropas Komisijas puses (skat. tostarp spriedumu *Endress*, C-209/12, EU:C:2013:864, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 52 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka privātpersonām un valsts iestādēm nebija jānosaukties pretēji Savienības tiesībām, jo pamatlietā piemērojamos Austrijas tiesību aktos ir pareizi tikuši transponēti atbilstošie Direktīvas 2007/64 noteikumi.
- 53 Turklāt jānorāda, ka *T-Mobile Austria* tikai piemin “ievērojamas finansiālas sekas” uzņēmumiem telekomunikāciju nozarē Savienībā, šajā ziņā nesniedzot pierādījumus vai informāciju – kā to savu secinājumu 98. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts. Šajos apstākļos smagu ekonomisku seku riska esamība nav pierādīta (skat. šajā ziņā spriedumu *Endress*, EU:C:2013:864, 37. punkts).
- 54 Tādējādi šī sprieduma iedarbība laikā nav jāierobežo.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 55 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lem par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Direktīvas 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK, 52. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka to piemēro attiecībā uz līgumattiecībām starp mobilā tīkla operatoru kā maksājuma saņēmēju un tā klientu kā maksātāju;
- 2) Direktīvas 2007/64 4. panta 23. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gan ar maksājuma rīkojumu papīra formātā uzsāktā procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai, balstoties uz maksātāja pašrocīgu parakstu, gan rīkojumu došanas procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai internetbankā (telefonbankā) var tikt uzskatītas par maksājumu instrumentiem šīs tiesību normas izpratnē;

- 3) Direktīvas 2007/64 52. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to dalībvalstīm tiek piešķirtas pilnvaras maksājumu saņēmējiem vispārīgi aizliegt piemērot maksu par jebkādu maksājumu instrumentu izmantošanu, ciktāl valsts tiesiskajā regulējumā kopumā ir ņemta vērā vajadzība veicināt konkurenci un efektīvu maksājumu instrumentu izmantošanu, kas ir jāpārbauda valsts tiesai.

[Paraksti]